YOSHLARNING CHET TILLARNI O‘RGANISHGA BO‘LGAN QIZIQISHLARINI OSHIRISH HAMDA MAZKUR YO‘NALISHDA AMALGA OSHIRILAYOTGAN ISLOHOTLARNI YORITISH

D.I. Kambarova
O‘Zdjtsu Farg‘Ona Filialining Xalqaro Hamkorlik Bo‘Limi Media- Rejasi

T/r Asosiy mavzu Yoritish formati Muddat Mas’ul Ommaviy axborot vositalari (yoritish)

I. Davlat xorijiy tillarni o‘rganishni rivojlantirish siyosatini davom ettirishi zarur.

1. Xorijiy tillarni bilish mamlakatga innovatsiyalar kirib kelishiga yo‘l ochadi.

- Yangi g‘oyalar va texnologiyalar. Til biluvchi mutaxassislarda o‘zbek tilida mavjud bo‘lmagan yangi texnologiyalar va bilimlarni egallash imkoniyati paydo bo‘ladi;
- Kommunikatsiyalar. Xorijiy hamkorlar bilan aloqalar va muloqot yaxshilanadi;
- Madaniy integratsiya. Rivojlangan mamlakatlarning madaniy o‘ziga xosligini yaxshi tushunish va shu orqali innovatsiyalarni ko‘chirib o‘tkazish osonlashadi;
- Tashqi savdo. Til o‘rganish boshqa mamlakatlardagi mijozlarning ehtiyojlarini yaxshiroq tushunishga va savdo aloqalari kuchayishiga xizmat qiladi;
- Raqobatbardoshlik. Mamlakatdagi kompaniyalar va mutaxassislarning raqobatbardoshligi oshadi. Bu esa yangi innovatsiyalar, tajribalar kirib kelishiga turtki beradi.

Filial matbuoti uchun:

- “Nega til bilish mamlakatda innovatsiyalarni olib keladi?” mavzusi orqali videohikoya tashkil etish va matbuotga uzatish;

Internet uchun:

- “Chet elga chiqqaningizda xorijiy tilda o‘zingiz gapirsangiz bu o‘zgacha hissiyotlarni beradi” mavzusida qisqa videohikoya tashkil etish va ijtimoiy tarmoqlarda keng yortilishini ta’minlash;

Yil davomida (har oyda 1 marta) Xalqaro hamkorlik bo‘limi va Yoshlar ittifoqi
Farg‘ona viloyati (hududiy telekanallar) Internet nashrlar Radiokanallar Ruxsor

2. Yoshlardagi chet tilini o‘rganishga bo‘lgan qiziqishini oshirish hamda til o‘rganishlari uchun o‘quv markazlar tashkillash.

Xorijiy tillar o‘rganishni rag‘batlantirishga qaratilgan davlat siyosati o‘ta raqobatbardosh yangi tarmoqning yuzaga kelishiga turtki berdi;

- Bugungi kunda minglab yoshlar bilan to‘lgan xorijiy tillarni o‘rgatuvchi kurslar ushbu soha naqadar jadal rivojlanayotganini ko‘rsatadi;

• Til o‘rgatish kurslarining turlari, ularning soni va kontingenti to‘g‘risidagi ma’lumotlar;

• Kurslar erishayotgan natijalar;

• Tarmoq rivoji bo‘yicha prognozlar, ushbu kurslarga berilgan imtiyozlar. Filial matbuoti uchun:

- “Yangi uslubda til o‘rganish va o‘quvchilar bilan suhbat” mavzusida tok-shou tashkil etish va uning kengashga yoritilishini ta’minlash;

Internet uchun:

- “Farzandingiz qaysi tilni tez o‘rganishi mumkin?” mavzusida talabalarning ota-onalari bilan suhbat videoroliklar tayyorlash va keng yoritilishini ta’minlash;

- Xorijiy tillarni o‘rganish qamrovi va samaradorligi aks ettirilgan taqqoslash mexanizmi asosida videoroliklar tayyorlash va keng yoritilishini ta’minlash;

- Youtube videosida bepul chet tillarini o‘rgatuvchi kurslar mavzusida videoqo‘llanmalar tayyorlash va keng yoritilishini ta’minlash. Yil davomida (har oyda

1 marta) Xalqaro hamkorlik bo‘limi Yoshlar ittifoqi Talabalar Ota-onalar Farg‘ona viloyati

(hududiy telekanallar) Internet nashrlar Radiokanallar (Ruxsor)

3. Xorijiy tillar mamlakatda inson kapitalini rivojlantirishga xizmat qiladi.

• Jahon iqtisodiy forumi ma’lumotlariga qaraganda, aholining til bilish darajasi uzoq istiqbolda kuchli iqtisodiy o‘sish omilidir;

• Xorijiy tillarni o‘rganishni ommalashtirish mamlakatning inson kapitaliga kiritilgan investitsiyadir;

• Chet tillari bo‘yicha xalqaro sertifikat olish nafaqat shunchaki til bilishni, balki boy dunyoqarash va nutq mahorati, eshitib tushunish qobiliyati, mantiqiy tafakkurni talab etadi. Filial matbuoti uchun:

- “Til bilish yaqin kelajada ko‘p aholining turmush darajasini belgilab beradi” mavzusida til markazlari o‘qituvchilari va psixologlar ishtirokida videoroliklar tayyorlash va keng yoritilishini ta’minlash ta’minlash;

- “Inson kapitalida til bilishning o‘r-ni” mavzusida ijtimoiy roliklar tay-yorlash va keng yoritilishini ta’minlash;

“Mantiqiy tafakkurni til o‘rganish orqali ko‘taramiz” mavzusida yoshlar ishtirokida davra suhbati tashkil etish va ijtimoiy tarmoqlarda keng yoritilishini ta’minlash.

Internet uchun:

- “Chet tilini nega o‘rgangansiz?” mavzusida talabalar bilan suhbat tashkil etish va keng yoritilishini ta’minlash. Yil davomida (har oyda 1 marta)j Xalqaro hamkorlik bo‘limi Yoshlar ittifoqi Talabalar Farg‘ona viloyati (hududiy telekanallar)

Internet nashrlar Radiokanallar (Ruxsor)

II. Nima uchun til oʻrganish muhim? Ota-onalar farzandlarining kelajagi uchun xorijiy tillarni ularga oʻrgatish tarafdori boʻlishi lozim

4. Til oʻrganish – nafaqat keng dunyoqarash, balki daromadli ish oʻrniga ega boʻlishga ta’sir qiladi.

- Bugun dunyo shiddat bilan rivojlanib, globallashuv jarayoni tobora chuqurlashish sharoitida dunyo bilan hamnafas yashash uchun bir necha tillarda soʻzlasha olish keng imkoniyatlar eshigini ochadi;
- Ichki va xalqaro mehnat bozorida raqobatbardoshligini yuksaltiradi;
- Nufuzli xorijiy oliygohlarga grant asosida oʻqishga qabul qilinishi va keyinchalik “yaxshi” ishga kirib olish imkonini beradi;
- Katta maosh toʻlanuvchi vazifa va lavozimlarda faoliyat yuritish imkoniyatini oshiradi.

Filial matbuoti uchun:

- “OʻzDJTSU Fargona filialida qaysi taniqli shaxslar nechta chet tillarini biladi?” rukni ostida hodimlar va professor-oqituvchilar hamda talabalar ortasida challenge oʻtkazish. Ular ishtirokida intervyular tashkil etish va keng yoritilishini ta’minlash;
- Tayyor materiallarni ijtimoiy tarmoqlar orqali keng yoritilishini ta’minlash.

Yil davomida Xalqaro hamkorlik boʻlimi Yoshlar ittifoqi Talabalar Fargʻona viloyati (hududiy telekanallar) Internet nashrlar Radiokanallar (Ruxsor)

5. Xorijiy tilni maktab davridanoq mukammal oʻrganish shart.

- Jahon hamjamiyati integratsiya jarayoniga, dunyo bozoriga dadil va faol kirib borilayotgan pallada xorijiy til boʻyicha bilimlarga ehtiyoj ortadi;
- Bugungi kunda soha mutaxassisining har tomonlama yetukligi ona tili qatorida bir necha chet tillarni bilishi bilan belgilanmoqda;
- Mamlakatimizda aholining keng qatlami, ayniqsa yoshlarni chet tillarini oʻrganishga ragʻbatlantirishga katta e’tibor qaratilmoqda. Filial matbuoti uchun:

- “Xorijiy tilga boʻlgan ehtiyoj nega oshmoqda ?” mavzusida telekoʻrsatuv tashkil etish va keng yoritilishni ta’minlash;
- “Ota-onaning eng yaxshi sarmoyasi bu farzandini ti l oʻrganishini qoʻllab-quvvatlashi” mavzusida tok-shou tashkil etish va keng yoritilishini ta’minlash;
- “Siz nechta tilni bilasiz” mavzusida filialda ta’lim olayotgan talabalar bilan suhbatlar tashkil etish va ijtimoiy tarmoqlarda keng yoritilishini ta’minlash;-Xorijiy tillarni oʻrganish afzalliklari mavzusida maqola va postlar tayyorlash va keng yoritilishini ta’minlash;

Mavzu yuzasidan ijtimoiy tarmoqlarda videoroliklar tayyorlash va keng yoritilishini ta’minlash. Yil davomida Xalqaro hamkorlik boʻlimi

Yoshlar ittifoqi Talabalar Farg‘ona viloyati

(hududiy telekanallar) Internet nashrlar Radiokanallar

6. Chet tilini bilgan abiturientning o‘qishga kirishi ham oson.

• Hozirgi kunda xorijiy tillar bo‘yicha milliy va unga tenglashtirilgan xalqaro sertifikat olgan abiturientlar chet tili fanlari bo‘yicha imtihondan ozod etiladi;

• Bu tartib minglab yoshlar uchun juda kuchli motivatsiya bo‘lib xizmat qilmoqda;

• Asosiy jihatlar:

Qaysi tillardan olingan sertifikatlar davlat imtihonidan ozod qiladi?

Hujjat topshirishda nimalarga e’tibor berish lozim?

Qalbaki sertifikat sotayotgan firibgarlar haqida Filial matbuoti uchun:

- “Yoshlarni xorijiy tillarni o‘rganishda nima turtki bo‘lmoqda?” mavzusida suhbat tashkil etish va uning keng yoritilishini ta’minlash;

Internet uchun:

- “Qalbaki sertifikat sotayotgan firibgarlardan ehtiyot bo‘ling” mavzusida videoroliklar tayyorlash va keng yoritilishini ta’minlash;

- Xorijiy tillarni o‘rganish qamrovini va samaradorligi aks ettirilgan taqqoslash mexanizmi asosida videoroliklar tayyorlash va keng yoritilishini ta’minlash;

- Ijtimoiy tarmoqlar orqali chet tili o‘rganayotgan abiturientlar ishtirokida so‘rovnomalar tashkil etish va keng yoritilishini ta’minlash.

Yil davomida Xalqaro hamkorlik bo‘limi Yoshlar ittifoqi Talabalar Farg‘ona viloyati (hududiy telekanallar) Internet nashrlar Radiokanallar

8.Yoshlarning xorijiy tillarni o‘rganishi ularning akademik ko’satkichlarini oshiradi.

• Kamida bir chet tilini bilish o‘quvchi va talabalarda xotira, tanqidiy fikrlash, e’tibor kabi bilim qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi;

• Ikki va undan ko‘proq tillarini biladigan yoshlarning miya faoliyati yuqori darajada rivojlanadi;

• Chet tili bilgan bolada o‘ta kiyin vazifalarni osonlik bilan hal qilish qobiliyati shakllanadi. Filial matbuoti uchun:

- “O‘zbekistonda qaysi chet tillari ko‘proq o‘rganilmoqda?” mavzusida videoroliklar tayyorlash va ularning keng yoritilishini ta’minlash;

- Xorijiy tillarni o‘rganish qamrovini va samaradorligi aks ettirilgan taqqoslash mexanizmi asosida videoroliklar tayyorlash va keng yoritilishini ta’minlash;

Ijtimoiy tarmoqlarda faol bo‘lgan blogerlar ishtirokida barcha ota-onalarga ularning farzandlari nima sababdan o‘zlaridan zo‘r bo‘lishi kerakligi yuzasidan motivatsion hikoyalar tayyorlash va uni videomurojaat sifatida joylash tirilishini ta’minlash. Yil davomida Xalqaro hamkorlik bo‘limi

Yoshlar ittifoqi Talabalar Farg‘ona viloyati (hududiy telekanallar) Internet nashrlar

Radiokanallar

9. Xorijiy tajriba va amaliyotdan samarali foydalanishda chet tilini oʻrganishning ahamiyati.

Oʻzbekistonning xalqaro hamkorlik aloqalari kun sayin kengayib borishi, chet tillarini mukkamal biladigan kadrlarga ehtiyojini oshirmoqda;

Yaqin istiqbolda xalqaro biznes aloqalari, turizm, madaniy almashinuv rivojlangan sari chet tillarini bilish shaxsiy va kasbiy oʻsish uchun koʻplab imkoniyatlarni ochib bermoqadi;

Til bilish turli sohalar kesimida ilgʻor xorijiy tajribani oʻrganish va joriy etishga hissa qoʻshadi. Filial matbuoti uchun:

- Talabalar ishtirokida "Davlatni rivojlantirishda til oʻrganishning oʻrni" mavzusida telekoʻrsatuv tayyorlash;

Internet uchun:

- "Xorijiy tillarni bilgan ishonchli va toʻgʻri axborotga ega boʻladi" mavzusida ekspertlar bilan intervyu tashkil etish;

Yil davomida Xalqaro hamkorlik boʻlimi

Yoshlar ittifoqi Talabalar Fargʻona viloyati (hududiy telekanallar)

Internet nashrlar

Radiokanallar

10. Xorijiy tilni bilgan davlat organlari xodimlari moddiy ragʻbatlantirilmoqda.

- Milliy yoki unga tenglashtirilgan mos darajadagi xalqaro sertifikatni qoʻlga kiritgan davlat organlari xodimlari maoshiga ustama toʻlab beriladi.
- Bugungi kunga qadar maqsadlar uchun mablagʻ yoʻnaltirilmoqda.

Filial matbuoti uchun:

- Mavzu yuzasidan suhbat tashkil etish va uning keng yoritilishini ta'minlash;

Internet uchun:

- Amalga oshirilgan ishlar yuzasidan ekspertlar ishtirokida intervyu tashkil etish va keng yoritilishini ta'minlash;
- Xorijiy tilni bilgan davlat xizmatchilari bilan ishtirokida videoroliklar tayyorlash va ijtimoiy tarmoqlarda keng yoritilishini ta'minlash. Yil davomida Xalqaro hamkorlik boʻlimi Yoshlar ittifoqi Talabalar Fargʻona viloyati (hududiy telekanallar)

Internet nashrlar

Radiokanallar

11. Xorijiy tillar boʻyicha milliy va unga tenglashtirilgan xalqaro sertifikat olish uchun imtihon xarajatlari qoplab berilmoqda.

- Qoplab berish amaliyoti qanday amalga oshirilishi;
- Qancha miqdorda mablagʻlarning qaytarilishi va muddatlari.

Filial matbuoti uchun:

- Xorijiy tillar bo‘yicha milliy va unga tenglashtirilgan xalqaro sertifikat olish uchun imtihon xarajatlarini qaytarish yuzasidan videoqo‘llanma tayyorlash va ota-onalar va talabalar uchun ijtimoiy tarmoqlarda keng yoritilishini ta’minlash;
- Qaytarilgan xarajatlar aks ettirilgan videoroliklar tayyorlash va keng yoritilishini ta’minlash. Yil davomida Xalqaro hamkorlik bo‘limi Yoshlar ittifoqi Talabalar

Ota-onalar Farg‘ona viloyati (hududiy telekanallar)

Internet nashrlar

Radiokanallar

12. Yoshlar orasida chet tillarni o‘rganishning motivatsiya manbalari.

• Xorijiy tillarni bilish endilikda muvaffaqiyatli odamlarni tarbiyalashning ajralmas qismidir;

• Chet tilini bilish darajasi davlat va tijorat tashkilotlari kadrlar bo‘limining so‘rovnomalarida topish mumkin;

• Chet tilini bilganlik natijasida boshqa kadrlardan ajralib turish o‘ziga xos motivatsiya deb atash mumkin;

• Qiziqish qachon uyg‘onadi va shakllanadi

– yoshlar shu ko‘zguda avvalo o‘z tengdoshini ko‘rsa;

• So‘nggi yillarda IELTSdan 9 ball to‘plagan yoki til o‘rganib bir vaqtning o‘zida xorijdagi bir nechta universitetga grant asosida o‘qishga qabul qilingan yigit-qizlar ko‘paymoqda.

Filial matbuoti uchun:

- “Chet tilini o‘rganib qanday yutuqlarga erishsa bo‘ladi” mavzusida motivatsion videoroliklar tayyorlash va ularning keng yoritilishini ta’minlash;

Yil davomida Xalqaro hamkorlik bo‘limi Yoshlar ittifoqi Talabalar Ota-onalar Farg‘ona viloyati (hududiy telekanallar)

Internet nashrlar

Radiokanallar

III. Xorijiy tillarni o‘rganishda davlat tomonidan yaratilgan shart-sharoitlar

13. IELTSdan 7 dan yuqori ball to‘planglarga test xarajatlari davlat tomonidan to‘lab berilmoqda.

• Xalqaro til sertifikatini olish uchun imtihondan yuqori ball to‘plagan yoshlarga davlatimiz tomonidan xarajat to‘liq qoplab berilishi tizimi joriy etildi;

• O‘tgan 3 yil ichida minglab yoshlarga 40 milliardan ko‘p kompensatsiya puli to‘lab berildi;

• 2023-yilda 12 ming 400ga yaqin yoshlarga 21,7 milliard so‘mga yaqin mablag‘ to‘lab berildi;

- 2024-yilda 20 ming yoshning imtihon xarajatlarini qoplab berish uchun 30 milliard so‘m yo‘naltiriladi.
- Islohotlar mamlakatimizda yoshlar orasida chet tilini o‘rganuvchilar safi oshishiga xizmat qiladi. Filial matbuoti uchun:

- “Farzandingiz nechta xorijiy tilni o‘rganmoqda” suhbat tashkil etish va uning keng yoritilishini ta’minlash;

Internet uchun:

- “Qaysi tilni o‘rganmoqdasiz?” mavzusida talabalarga so‘rovnomalar o‘tkazish va keng yoritilishini ta’minlash;
- Yuqori bal to‘plagan va test xarajatlari davlat tomonidan to‘lab berilgan yoshlar ishtirokida intervyular tashkil etish va keng yoritilishini ta’minlash;
- Qoplab berilgan pul mablag‘lari aks ettirilgan videoroliklar tayyorlash va keng yoritilishini ta’minlash.

Yil davomida Xalqaro hamkorlik bo‘limi Yoshlar ittifoqi Talabalar Ota-onalar Farg‘ona viloyati (hududiy telekanallar) Internet nashrlar va Radiokanallar

14. Chet tillarini bepul, sodda va kreativ usulda o‘rgatilmoqda: mamlakatimizda ishga tushirilgan loyihalar bugun samara bermoqda.

- Yoshlar ishlari agentligi xorijiy tillarini bepul o‘rgatuvchi loyihalari;
- YouTube platformasida xorijliklar uchun ingliz va rus tillarida o‘zbek tili, o‘zbek tilidan savodxonlik darslari, IELTS kursi malakali ustozlar ishtirokida videodarsliklar suratga olindi;
- “Ibrat farzandlari” loyihasi O‘zbekistonning chekka hududlaridagi iste’dodli yoshlarga, moliyaviy tomondan imkoniyati cheklangan o‘quvchilarga xizmat qilmoqda.

Filial matbuoti uchun:

Talabalar ishtirokida “Til bilgan el biladi” mavzusida videoreportajlar tayyorlash

Internet uchun:

- Mavzu yuzasidan video qo‘llanmalar tayyorlash va ularning keng yoritilishini ta’minlash;
- “Video darsliklardan til o‘rganish oson” mavzusida til o‘rgangan yoshlar ishtirokida intervyu tashkil etish;

Yil davomida Xalqaro hamkorlik bo‘limi Yoshlar ittifoqi Talabalar Ota-onalar Farg‘ona viloyati (hududiy telekanallar) Internet nashrlar va Radiokanallar

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Ikromjon, Y., & Shaxnoza, P. L. (2022, November). UMUMIY O ‘RTA TA’LIM MAKTABLARIDA JISMONIY TARBIYA O ‘QITUVCHISI KASBINING O ‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI VA TALABLARI. In E Conference Zone (pp. 67-78).
2. Yo‘ldashev, I. (2023). UMUMTA’LIM MAKTABLARIDA O ‘QUVCHILARNI JISMONIY TARBIYA O ‘QITUVCHISI KASBIGA QIZIQISHINI SHAKLLANTIRISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH SHARTLARI VA METODLARI. THEORY AND ANALYTICAL ASPECTS OF RECENT RESEARCH, 2(15), 39-45.
3. Umaraliyevna, X. E. (2024). VOLEYBOLDA–STRATEGIYA VA TAKTIKA. Научный Фокус, 1(9), 274-279.
4. Po‘latova, S., & Xudaybergenova, E. (2024). Shaxsning individual psixologik-xususiyatlari. Modern Science and Research, 3(1), 1-3.
5. Umaraliyevna, X. E. (2024). VOLEYBOLCHILAR SPORT TRENIROVKASINING VOSITALARI. SO ‘NGI ILMIY TADQIQOTLAR NAZARIYASI, 7(1), 207-213.
6. Po'latova, S. (2023, November). KASB-HUNAR MAKTABLARIDA VOLEYBOL SEKSIYASI ISHINI REJALASHTIRISH. In Conference on Digital Innovation:" Modern Problems and Solutions".
7. Po'latova, S. (2023, November). JISMONIY TAYYORGARLIK VA UNI SHAKLLANTIRISH. In Conference on Digital Innovation:" Modern Problems and Solutions".
8. Po'latova, S. (2023, November). O ‘QUVCHILARDA JISMONIY TARBIYA VA SPORT BO ‘YICHA MUNTAZAM MASHG ‘ULOTLARGA BARQAROR QIZIQISH VA KO ‘NIKMALARNI TARBIYALASH. In Conference on Digital Innovation:" Modern Problems and Solutions".
9. Po'latova, S. (2023, November). VOLEYBOLCHILARNI MUSOBAQA JARAYONLARIGA PSIXOLOGIK TAYYORGARLIK. In Conference on Digital Innovation:" Modern Problems and Solutions".